

Aan de heer Kris Peeters
Minister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid
Martelaarsplein 19

1000 BRUSSEL

contactpersoon
Peter Van Humbeeck
pvhumbeeck@serv.be

ons kenmerk
SARs_20131118_hervorming_SARs_BR_pvit.docx

Brussel
18 november 2013

Hervorming strategische adviesraden

Mijnheer de minister-president

De SERV en de strategische adviesraden hebben kennis genomen van de conceptnota van de Vlaamse regering met voorstellen tot hervorming van het bestaande stelsel van strategische adviesraden.

De SERV werd hierover door de Vlaamse regering om advies gevraagd. De andere raden werden niet om advies gevraagd en/of in kennis gesteld van de conceptnota.

Verschillende raden hebben daarom op eigen initiatief en vanuit hun specifieke invalshoek reeds een advies of formele reactie uitgebracht. De SERV zal zijn advies uitbrengen na afronding van en voortbouwend op het hieronder toegelichte gezamenlijke initiatief van alle raden samen (dat geldt mogelijks ook voor andere raden).

De raden hebben immers een aantal gezamenlijke bekommernissen, die zij hierna formuleren vanuit een gedeelde bekommernis om het bestaande systeem van overleg en advies structureel te verbeteren.

- Strategische adviesraden nemen een specifieke rol op in het participatielandschap. Ze zijn een belangrijke partner van de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement om kwaliteitsvol beleid te ontwerpen en uit te voeren. Strategische adviesraden capteren signalen uit het werkveld en de academische wereld en vertalen die naar het Vlaamse beleid. Ze faciliteren het overleg tussen middenveldorganisaties onderling, met academische experts, de regering en met andere stakeholders. Het zijn fora waar draagvlak kan worden gecreëerd, individuele belangen kunnen worden overstegen en tegenstellingen kunnen worden overbrugd. Ze werken, ondersteund door een professioneel secretariaat, onafhankelijk van de beleidsmakers en op basis van duidelijke adviesprocedures, die resulteren in deskundige, gedragen en publiek beschikbare adviezen. De transparante, onafhankelijke advisering door strategische adviesraden heeft zo een onvervangbare functie in het politieke en maatschappelijke debat.
- De strategische adviesraden zijn en blijven bijgevolg vragende partij voor een goed werkend advies- en overlegmodel. Dit vergt op geregelde tijdstippen een reflectie over mogelijkheden ter verbetering van het advieslandschap en de adviespraktijk. De implementatie van de 6e staatshervorming en de huidige discussies over de

toekomstige structuur van de Vlaamse overheid vormen daarvoor een uitgelezen moment. Het is cruciaal dat de Vlaamse regering deze belangrijke oefening goed aanpakt en ook in de nieuwe structuur zorgt voor een adequate structurele betrokkenheid van het middenveld en voor een duidelijke plaats voor de figuur van strategische adviesraden.

- Het maatschappelijk middenveld en de strategische adviesraden hebben zelf een belangrijke verantwoordelijkheid om te werken aan verbetering, die zij ook willen blijven opnemen. Ze hebben afzonderlijk op hun niveau reeds acties voor bijsturing en verbetering genomen. De adviesraden wisselen ook kennis en ervaring uit en leren van elkaar. Gerichte onderlinge samenwerking tussen adviesraden bij de behandeling van adviesvragen (waarvoor samenwerking een meerwaarde kan zijn) zorgt voor een betere benutting van de aanwezige expertise.
- De strategische adviesraden willen daarnaast ook bijdragen aan een bredere reflectie over mogelijkheden en manieren om de “baten” van het bestaande advies- en overlegstelsel (beter inhoudelijk beleid, meer betrokkenheid en draagvlak...) te vergroten en de “kosten” (voor de doelgroepen en de overheid in termen van tijd, middelen...) te verlagen. Oplossingen om het bestaande advieslandschap en de adviespraktijk effectiever en efficiënter te maken, gaan immers moeten komen van de overheid én van de stakeholders zelf.
- Essentieel is dat adviesraden op de juiste manier en op de juiste momenten worden ingezet in het beleidsproces. Het kernpunt is dat ze worden betrokken bij de dossiers en op de momenten die er echt toe doen. Er moet reële betrokkenheid zijn. Advies moet niet pro forma worden gevraagd, louter als en omdat dit formeel verplicht is. Overleg, consultatie en advies moeten tijdig gebeuren, op momenten dat een nuttige inbreng voor het maken van beleidskeuzes mogelijk is en niet pas nadat de beslissingen de facto al zijn genomen. Er moet voldoende tijd zijn om adviezen te onderbouwen en het nodige overleg te voeren. Er is transparante feedback nodig over het gevolg dat aan adviezen werd gegeven. Dit vergt maatwerk en een reëel politiek commitment, waarbij in de onderscheiden beleidsdomeinen en voor de onderscheiden beleidsvraagstukken duidelijkheid wordt verschaft over het tijdstip, de rol en plaats van de verschillende participatiemogelijkheden in de verschillende fases van het beleidsproces.
- Daarnaast is clustering van strategische adviesraden een mogelijke piste om synergieën, schaalvoordelen en efficiëntiewinsten te boeken. Maar niet elke clustering zorgt voor effectiviteits- en efficiëntiewinsten of voor verbetering van het advieslandschap. Verschillende modellen en samenwerkingsverbanden zijn denkbaar. Belangrijk is dus dat dit goed onderbouwd en overlegd gebeurt, zodat sprake kan zijn van reële synergieën en efficiëntiewinsten. Bij logistieke clustering moet de autonomie en onafhankelijkheid blijvend worden verzekerd. Bij verdergaande inhoudelijke clustering (integratie of versmelting van bepaalde raden) is het essentieel dat er sprake is van een duidelijk en robuust achterliggend concept.

Samengevat is er nood aan een grondige herziening van de adviespraktijk, het advieslandschap en de bestuurscultuur op het vlak van participatie. Dit moet leiden tot een grotere betrokkenheid bij en een grotere impact van het middenveld op het beleid. In het kader daarvan kan het ook aangewezen zijn adviesorganen te herschikken, desgevallend samen te brengen of anders in te vullen.

Dit debat over de verdere verbetering van de bestaande adviespraktijk en het bestaan-
de advieslandschap moet echter goed onderbouwd gebeuren, in dialoog met de raden
en de partners die er deel van uitmaken en met het Vlaams parlement. Deze dialoog
mag niet beperkt blijven tot mogelijkheden voor clustering van strategische adviesra-
den, maar moet ook betrekking hebben op de voor- en nadelen van andere opties en
verbetermogelijkheden, vanuit een gedeelde bekommernis om de beleidsparticipatie te
versterken en het bestaande systeem van overleg en advies structureel te verbeteren.

De raden wensen hiervoor zelf een aanzet te kunnen doen. Zij bieden de Vlaamse re-
gering aan om de analyse verder te verdiepen en te onderbouwen en om opties naar
voor te schuiven ter verbetering van zowel de effectiviteit als de efficiëntie van de ad-
viespraktijk en het advieslandschap. Zij wensen dit op korte termijn, met alle raden sa-
men te doen. Zij pleiten ervoor dat hun bevindingen meegenomen kunnen worden in
de verdere discussie op niveau van de Vlaamse regering en dus aan de raden de no-
dige ruimte te laten voor reflectie, overleg en concretisering.

Met de meeste hoogachting,

Ann Vermorgen
voorzitter SERV

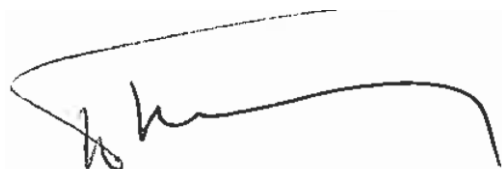
Harry Martens
voorzitter VLOR

Dirk Boogmans
voorzitter VRWI

Bert De Wel
voorzitter Minaraad

Gunter Naets
Secretaris SAR WGG, in opdracht

Daan Schalck
voorzitter MORA

Pol Van Damme
i.o. Bernard Hubeau
voorzitter Vlaamse Woonraad

Filiep Loosveldt
voorzitter SARO

Herman Matthijs
voorzitter VLABEST

Luc Verschueren
voorzitter SARC

Piet Vanthemsche
voorzitter SALV

Jan Wouters
Voorzitter SARIV

Cc: Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand